

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 80 0 P 093931 20 Rev
Dana, 23.03.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Biljane Tomić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja JZU B.Z., kojeg zastupa D.M., advokat iz B., protiv tužene M.S. iz B., koju zastupa V.S., advokat iz B., radi duga, vrijednost spora 157.013,16 KM, odlučujući o revizijama stranaka izjavljenim protiv presude Okružnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 093931 19 Gž od 25.06.2020. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 23.03.2021. godine, donio je

RJEŠENJE

Revizije se usvajaju, ukida se presuda Okružnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 093931 19 Gž od 25.06.2020. godine i predmet vraća istom sudu na ponovni postupak.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom zbog propuštanja Osnovnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 093931 18 P 2 od 25.01.2019. godine obavezana je tužena da tužitelju isplati iznos od 157.013,16 KM, a odbijen je zahtjev koji se odnosi na troškove parničnog postupka.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 093931 19 Gž od 25.06.2020. godine žalba tužene je djelimično usvojena i prvostepena presuda preinačena tako da je tužena obavezana da tužitelju na ime troškova specijalizacije isplati iznos od 114.523,59 KM, a preko dosuđenog iznosa odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev tužitelja. Tužitelj je obavezan da tuženoj naknadi troškove žalbenog postupka u iznosu od 613,00 KM, a odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova na ime sastava odgovora na žalbu.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu u dijelu kojim je odbijen tužbeni zahtjev, zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se drugostepena presuda u pobijanom dijelu preinači tako da se žalba tužene odbije i potvrdi prvostepena presuda.

Tužena blagovremenom revizijom pobija drugostepenu presudu u dijelu kojim je usvojen tužbeni zahtjev, zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se drugostepena presuda u tom pobijanom dijelu preinači ili ukine i predmet vrati na ponovno odlučivanje.

U odgovoru na reviziju tužitelja tužena predlaže da se revizija odbije kao neosnovana, a tužitelj nije odgovorio na reviziju tužene.

Revizije su osnovane.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužitelja da se obaveže tužena da mu isplati iznos od 157.013,16 KM.

Iz činjeničnih navoda tužbe proizlazi: da je tužitelj rješenjem broj ... od 20.01.2010. godine tuženoj odobrio obavljanje specijalizantskog staža i polaganje specijalističkog ispita 01.02.2010. godine; da su tužitelj i tužena sklopili ugovor o upućivanju na specijalizaciju broj ... od 01.02.2010. godine; da je prema članu 3. ugovora tužena bila dužna da kod tužitelja ostane u radnom odnosu namjane u dvostrukom trajanju od vremenskog perioda koji je provela na specijalizaciji; da specijalizacija iz anestezije traje 48 mjeseci i da je zato bila dužna u radnom odnosu kod tužitelja provesti najmanje 8 godina nakon završene specijalizacije; da je tužena specijalizaciju završila dana 30.03.2015. godine i da je bila dužna ostati kod tužitelja u radnom odnosu na neodređeno vrijeme najmanje do 30.03.2023. godine; da je tužena dana 26.10.2017. godine otkazala ugovor o radu pa je tužitelj donio rješenje o otkazu sa danom 15.11.2017. godine kojim je u stavu 3. izreke naveo da mu po osnovu njene specijalizacije duguje iznos od 114.523,59 KM što je predhodno, kao ukupan iznos, tražio u odgovoru na njen zahtjev; da je tužena uložila žalbu na navedeno rješenje, ali samo u dijelu koji se odnosi na navedeni dug i da je postupajući po toj žalbi Upravni odbor tužitelja, kao drugostepeni organ, istu odbio rješenjem broj ... od 08.12.2017. godine.

Polazeći od naprijed navedenog i da je tužena tužbu sa priložima uz tužbu, sa upozorenjem koje se odnosi na odgovor na tužbu, primila dana 26.11.2018. godine, a da nije dostavila pismeni odgovor na tužbu, te smatrajući da tužbeni zahtjev tužitelja u dijelu koji se odnosi na glavni dug nije očigledno neosnovan, prvostepeni sud je presudom zbog propuštanja usvojio tužbeni zahtjev u dijelu koji se odnosi na glavni dug, na osnovu člana 182. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03 do 61/13, u daljem tekstu: ZPP).

Odlučujući o žalbi tužene, izjavljenoj protiv prvostepene presude, drugostepeni sud je smatrao da dokazi u spisu predmeta ukazuju samo na osnovanost potraživanja tužitelja iznosa od 114.523,59 KM koji se odnosi na isplaćene bruto plate tuženoj za vrijeme specijalizacije, ali ne i druge troškove, te da su u odnosu na ovaj dio zahtjeva bili ispunjeni uslovi za donošenje presude zbog propuštanja, a da u odnosu na preostali dio tužbenog zahtjeva, nije bio ispunjen uslov za donošenje presude zbog propuštanja iz člana 182. stav 2. tačka 2. ZPP, te je isti odbio pozivom na stav 3. istog člana i odlučio kao u izreci osporene presude.

Revizijama se osnovano ukazuje da je osporena drugostepena odluka zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članom 182. ZPP, koja je bila od uticaja na donošenje zakonite i pravilne odluke.

Odredbom člana 182. ZPP propisano je da kad tuženi, kome je uredno dostavljena tužba u kojoj je tužitelj predložio donošenje presude zbog propuštanja, ne dostavi pismeni odgovor na tužbu u zakonskom roku, sud će donijeti presudu kojom se usvaja tužbeni zahtjev (presuda zbog propuštanja), osim ako je tužbeni zahtjev očigledno neosnovan (stav 1.), da je tužbeni zahtjev očigledno neosnovan: 1) ako je tužbeni zahtjev očigledno protivan činjenicama navedenim u tužbi i 2) ako su činjenice na kojima se zasniva tužbeni zahtjev u očiglednoj protivrječnosti sa dokazima koje je sam tužitelj predložio ili sa činjenicama koje su opštepoznate (stav 2.), te ako je zahtjev očigledno neosnovan, da će sud donijeti presudu kojom se odbija tužbeni zahtjev (stav 3.) i da se presuda zbog propuštanja neće donijeti o zahtjevu ili dijelu zahtjeva kojim stranke ne mogu raspolagati (stav 4.).

Iz navedene zakonske odredbe proizlazi da presuda zbog propuštanja ima za cilj jačanje procesne discipline tako da ona stranka koja pokušava propuštanjem rokova ili poštivanja procesnih obaveza steći koristi pretrpi negativne posljedice. Donošenje ove vrste presude temelji se na presumpciji priznavanja činjeničnih navoda tužbe od strane tuženog, kojem je dostavljena tužba sa svim dokazima, te saopšteni svi navodi tužitelja i ostavljena mogućnost da se o njima izjasni u zakonskom roku, odnosno procesna mogućnost donošenja pozitivne sudske odluke.

Imajući u vidu naprijed opisanu prirodu presude zbog propuštanja, revidenti osnovano navode da u situaciji kada je prvostepeni sud donio presudu zbog propuštanja smatrajući da su ispunjeni svi uslovi iz odredbe člana 182. ZPP, drugostepeni sud je po žalbi tužene u konkretnom slučaju mogao cijeniti samo postojanje procesnih uslova za njeno donošenje u odnosu na cjelokupan tužbeni zahjev.

Stoga je osnovan revizioni prigovor da drugostepeni sud, djelimičnim usvajanjem žalbe i preinačavanjem prvostepene presude na način kao u izreci pobijane presude, učinio povredu odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članom 182. ZPP, koja je bila od uticaja na pravilnost osporene odluke.

Slijedom navedenog, na osnovu odredbe člana 249. stav 1. ZPP, presuda je ukinuta i predmet vraćen drugostepenom sudu na ponovni postupak.

U nastavku postupka, drugostepeni sud će odlučiti o žalbi tužene tako što će otkloniti nedostatke na koje je ukazano u ovoj odluci, te pravilnom primjenom procesnog prava donijeti na zakonu zasnovanu odluku.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić